

Dit boek gaat over verleden, heden en vooral de toekomst van het groen onderwijs. Over het ontwerp van de groene school van morgen vanuit het besef dat de geleerde lessen uit het verleden niet genegeerd mogen worden. Immers, het landbouwonderwijs (tegenwoordig groen onderwijs) heeft een rijke historie waarin het als onderdeel van het landbouwkennissysteem een belangrijke bijdrage leverde en nog steeds levert aan het succes van onze agrosector.

Dit boek verschijnt op een moment waarop het groen onderwijs op een kantelpunt verkeert. De centrale aansturing van de overheid – tegenwoordig het Ministerie van Economische Zaken – maakt plaats voor het zoeken naar nieuwe verdienmodellen en oriëntatie op de regio. Cross-overs tussen agro en andere sectoren en de mismatch tussen de vraag van de groene arbeidsmarkt en het aanbod van afgestudeerden vragen om een heroriëntatie. Bij AOC Terra is dat proces al twee jaar geleden in gang gezet met regioleren. Wellantcollege heeft zich daarbij aangesloten.

In het nieuwe regioleren zijn belangrijke kenmerken uit het verleden van ons landbouwkennissysteem terug te zien. Om dat inzichtelijk te maken, hebben 21 auteurs – bestuurders, onderzoekers en vernieuwers – in hun bijdragen de ontwikkelingsgang van deze bijzondere onderwijssector beschreven en een deel van de nabije toekomst in beeld gebracht.

Dit boek is in de eerste plaats bedoeld voor bestuurders, managers, beleidsmakers in en rond het groene onderwijs en natuurlijk verder voor ieder die geïnteresseerd is in dit onderwijs. Daarnaast is het bedoeld als onderbouwde oproep aan de overheid om ruimte te geven aan regioleren. Ruimte die er nu nog niet is door knellende wet- en regelgeving.

Ruimte voor regioleren in groen onderwijs - De toekomst in historisch perspectief

Ruimte voor regioleren in groen onderwijs

De toekomst in historisch perspectief

Ruimte voor reguleren in groen onderwijs

De toekomst in historisch perspectief

Colofon

Ruimte voor reguleren in groen onderwijs

De toekomst in historisch perspectief

December 2014

Silo

Een uitgave in het kader van Nationaal Demonstratieproject Reguleren

(www.demotrajectreguleren.nl)

Redactie

Pieter Boetzkes, Willem Foorthuis, Gonneke Leereveld

Bureauredactie

Sabine Lutz, Silo

Eindredactie

Pieter Boetzkes

Basisvormgeving en opmaak

BCM, Eindhoven

Druk en afwerking

Prevision

Deze uitgave is mede tot stand gekomen met financiële bijdragen van AOC Terra, Wellantcollege, Aequor en het Ontwikkelcentrum.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt d.m.v. druk, fotocopie, microfilm, of op andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978-90-823259-0-4

S[i]LO

Voorwoord

Als groene scholen zijn we ons door de tijden heen blijven vernieuwen. Dit boek geeft de lezer een indrukwekkend beeld van inmiddels 200 jaar groen onderwijs. Het huidige tijdsgewricht voegt daar een nieuw hoofdstuk aan toe. Misschien ingrijpender dan ooit. Onze omgeving zit in een snel veranderingsproces, dat maakt dat de uitdagingen voor het groene onderwijs ook aan het veranderen zijn. Als school zoeken we de nieuwe ontwikkelingen op. We geven les in de school en de regio, we werken en leren samen met de partners in de regio en we herpositioneren onze scholen als strategische partner voor de regio en voor andere (ook grijze) onderwijsinstellingen. Het gaat om innovatie, nieuwe kennis en de toepassing daarvan in de praktijk. We hebben daarvoor voortgebouwd op onze traditie: van OVO aan het begin van de vorige eeuw tot aan het regioleren van nu.

We hebben ondernemers, overheden, onderwijs en onderzoek weer duurzaam met elkaar verbonden. Daarvoor hebben we nieuwe en bijzondere publiek-private partnerschappen gevormd, zoals de gebiedscoöperaties in het Groningse Westerkwartier, in Zuidwest-Drenthe en in de regio Maaslant. Onze leerlingen bereiden zich in eigen stichtingen voor op groen ondernemerschap. Zij doen kennis op en dragen creatief bij aan de regionale ontwikkeling. Onze docenten begeleiden hen als coaches; zij geven kennis door en doen daarbij nieuwe kennis op.

Na de ervaringen met de kenniswerkplaatsen en regioleren zijn we nu toe aan de volgende stap: regioleren 3.0. Voor onze scholen betekent dit dat we onze onderwijstaak behouden, maar onze programma's, werkor- ganisatie, onderwijsmethoden, lesroosters en voorzieningen flexibi- liseren. Zo kan de school als een echte change agent inspelen op de regio met haar inhoudelijke agenda en uitdagingen voor ondernemers, overheden en maatschappelijke organisaties. Ons einddoel is de ontwik- keling tot internationaal georiënteerde innovatie kennisinstellingen als onderdeel van de lerende netwerkstructuur tussen de partners in de regionale gouden driehoek.

Mede namens onze collega-directeuren bij het Wellantcollege, Jan van Heukelom en Frans van Rongen, bedanken we op deze plaats allen die hebben bijgedragen aan dit boek. De initiatiefnemers Willem Foorhuis en Gonneke Leereveld. De auteurs die belangrijke hoofdstukken uit de ontwikkeling van het groene onderwijs beschrijven, maar ook allen die de tijd hebben genomen voor gesprekken en reflecties. En niet in de laatste plaats gaat onze dank uit naar Aequor, het Ontwikkelcentrum en Wellantcollege die met hun bijdrage dit boek mede mogelijk hebben gemaakt. Hier past ook een blijk van waardering voor de nimmer aflatende inzet van de uitgever Pieter Boetzkes en zijn team.

Dat onze taak als school belangrijk is en zelfs aan belang wint, mag blijken uit de woorden van Thomas Piketty. In zijn boek 'Kapitaal in de 21ste eeuw' schetst hij de verdeling van rijkdom en vermogen als een van de meest actuele vraagstukken van onze tijd. Piketty conclu- deert dat de enige echte kracht die tot grotere gelijkheid leidt, de verspreiding van kennis en vaardigheden is. Met dit boek hopen wij een bijdrage te leveren aan huidige discussie.

Het boek wil ook een pleidooi zijn, en we willen dan ook graag dat dit boek de lezer gaat informeren, gaat betrekken en vooral ook gaat opiniëren. Tevens wil deze publicatie een oproep zijn aan de minister van OC&W, de staatssecretaris van Economische Zaken, aan de Inspectie van het Onderwijs en vooral ook aan de politiek om onze ambities duidelijk en vooral mogelijk te maken. De nieuwe opdracht kunnen we alleen samen vormgeven.

Wim Cnossen
Directeur AOC Terra
MBO-locatie Groningen

Meindert Jan Oostland
Directeur AOC Terra
MBO-locatie Meppel

Inhoud

Voorwoord	5
Samenvatting	7
Durven door doen	9
Deel 1 Onze wortels (1895 1985)	12
De ontwikkeling van het OVO-drieluik	13
Een successtory	27
Interviews	37
Landbouwonderwijs 1960	40
Agrarisch onderwijs 1985	41
Deel 2 State of the art (1985-2014)	42
Metamorfose	43
Het groene opleidingsdomein: kanteling en verbreding	51
Op zoek naar een betere aansluiting bij de vraag	59
Leven lang leren	70
Leerlingenstichtingen	77
De lerende regio	83
Regioleren: de consequenties voor de docent en diens omgeving	92
Interviews	100
Groen onderwijs 2007	106
Leerlingen- en studentenaantallen groen onderwijs 1958-2013	107
Kennisinfrastructuur Voedsel 2014	108
Deel 3 De school van morgen	109
De flexibele school als lerend netwerk	110
Een plek onder de zon	117
Kenniscascade	122
Andere onderwijspraktijk, andere kijk op leren	130
De internationale regio	136
De derde weg	140
Model Terra: van Elema tot lerende regio	142
Interviews	149
Manifest	154
Over de auteurs	157

Samenvatting

Groen onderwijs bevindt zich om meerdere redenen op een kantelpunt waarop het besef groeit dat de kracht van het groene kennissysteem behouden moet blijven in de heroriëntatie die de komende jaren zijn beslag moet krijgen.

Waarom is een heroriëntatie nodig? De overheid trekt zich – mede in de nasleep van de economische crisis – verder terug. Groene onderwijsinstellingen proberen de verloren aansluiting met de regio te herstellen en zijn op zoek naar nieuwe verdienmodellen door het wegvallen van de extra middelen vanuit diezelfde overheid. Het kennisdomein waarin scholen opereren verandert bovendien sterk. Denk aan de cross-sectorale ontwikkelingen in de sector, vraagstukken in de regio en de mismatch tussen de vraag van de arbeidsmarkt en het aanbod van afgestudeerden. Het ontstaan van nieuwe economieën biedt kansen, maar vraagt wel om nieuwe kennis en vaardigheden: new skills – new jobs.

Groene onderwijsinstellingen oriënteren zich daarom al enige tijd op herpositionering. Ze maken nieuwe verbindingen met de regio, experimenteren met nieuwe manieren van leren en zijn op zoek naar een nieuwe rol van management en docenten. Inhoud en vorm zijn nog niet duidelijk, scholen zijn zoekende. AOC Terra en Wellantcollege zijn in dat proces koploper in het Nederlandse mbo. Ze bouwen in een landelijk demonstratieproject aan de groene school van morgen volgens het concept van regioleren.

Dit boek gaat over verleden, heden en toekomst van het groene onderwijs. Het gaat over de bijzondere ontwikkeling van ons landbouwkennissysteem en de rol van het onderwijs daarin. Het gaat ook over de ontwikkelingen en concepten van de laatste decennia en de eerste contouren die zich aftekenen voor de groene school van morgen als regionaal kenniscentrum. Contouren van de school van morgen, zoals die bij AOC Terra met de Gebiedscoöpe-

ratie Westerkwartier – gespiegeld in de regio Maaslant van Wellantcollege – zichtbaar worden. Die ontwikkelingslijn is de rode draad door dit boek en vormt tegelijkertijd een onderbouwde oproep aan de overheid om ruimte te geven aan regioleren. Ruimte die er nu nog niet is door gebrek aan actieve ondersteuning en knellende wet- en regelgeving.

Deel 1 van dit boek gaat over de ‘wortels’ van ons landbouwkennissysteem. Willem Foorthuis geeft met zijn bijdrage een beeld van het ontstaan van het OVO-drieluik (de hechte samenwerking tussen Onderzoek, Voorlichting en Onderwijs). Hij neemt daarbij als voorbeeld Jacob Elema die vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw in Drenthe de aanjager was. Pim Kooij maakt in zijn artikel ‘Een successtory’ de balans op van 200 jaar agrarisch onderwijs. Hij gaat in op de status aparte van de groene onderwijssector en vraagt zich af of die in het voor- dan wel nadeel van dit onderwijs heeft gewerkt. Ook gaat hij in op de vraag of het zogenoemde OVO-drieluik de basis heeft gevormd voor het succes van de Nederlandse landbouw. Interviews met personen die terugblikken op deze periode en overzichtskaarten sluiten deel 1 af.

Deel 2 van dit boek gaat over de state of the art van het agrarisch onderwijs in de periode 1985-2014. Daarin worden de ontwikkelingen en concepten van de laatste decennia op hun merites beoordeeld op hun waarde, betekenis en nut voor groen onderwijs van morgen. Marcel Kooijman beschrijft de aoc-vorming die zich voltrok tussen 1985 en 2000 en spreekt daarbij van een revolutionaire periode. Frans Hoeks volgt met zijn bijdrage over de verbreding van het groene opleidingsdomein: het unique selling point van de aoc's. De zoektocht van de Groene Kennis Coöperatie naar een betere aansluiting bij de vraag van het bedrijfsleven en de samenleving krijgt ook uitgebreid aandacht in dit boek. Vinus Zachariasse en Gerlinde van Vilsteren geven een chronologische

schets van 10 jaar GKC in de vorm van een live-verslag. Er is veel gezaaid en geoogst, concluderen ze. Zonder het initiatief van minister Veerman en alle inspanningen tot nu toe zou het groene onderwijs er volgens hen zeker minder goed hebben voorgestaan. André Bomers snijdt in zijn bijdrage het thema leven lang leren aan. Hij beschrijft de ontwikkelingen vanaf eind vorige eeuw tot en met heden en breekt een lans voor het integraal maken van leven lang leren in het beroepsonderwijs en dagelijkse onderwijspraktijk.

In de laatste drie bijdragen van deel 2 staat de verbinding met de regio en de consequenties daarvan centraal. Wim van der Zwan beschrijft hoe Edudelta College Goes met haar Projecten in Maatschappelijke Context feitelijk al met regioleren avant la lettre bezig was. Vanuit zijn ervaringen met deze projecten en de daarmee verbonden leerlingenstichtingen gaat hij in op eisen voor het ontwerpen van regioleren. Sabine Lutz beschrijft in vogelvlucht de systeeminnovatie die in 8 jaar tijd zijn beslag kreeg in kenniswerkplaatsen en het programma Regionale Transitie van de Groene Kennis Coöperatie. Wat regioleren betekent voor de rol van docenten, leggen Renate Wesselink en Wilbert Waggelink uit in het laatste artikel van dit deel. Ze onderscheiden 9 rollen, aanzienlijk meer dan het aantal rollen in traditioneel onderwijs. Regioleren is noodzaak, concluderen ze. Zonder stevige positie in de regio, is het namelijk maar de vraag hoe lang het groen onderwijs echt blijft bestaan. Net zoals bij deel 1 wordt dit tweede deel weer afgesloten met een serie interviews en overzichtskaarten.

De school van morgen krijgt uitgebreid aandacht in deel 3. Loek Nieuwenhuis doet verslag van zijn wetenschappelijke inzichten over de flexibele school als lerend netwerk. Hij concentreert zich daarbij op de school en de opgaven voor bestuurders en managers. Ton Stierhout legt vervolgens uit waarom duurzame ontwikkeling in het onderwijs zo belangrijk is en welke ontwikkeling hij op dat terrein waarneemt in het aoc-onderwijs. Hoe krijgen in de groene kolom innovaties een plaats? Wim Drost gaat daarop in met mooie voorbeelden en benoemt de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om docenten in staat te stellen om innovaties in het onderwijsprogramma te borgen. Een andere onderwijspraktijk geeft een

andere kijk op leren, vindt Frank de Jong. Met zijn bijdrage over 'leren' hoopt hij te helpen in het organiseren en ondersteunen van leren bij het zoeken naar een optimalere triple helix of beter functionerend OVO-drieluik. Internationalisering begint in de regio, betogen Ton Stok en Gonneke Leereveld. Op basis van de ervaringen van AOC Terra en Wellantcollege binnen het demonstratieproject 'Peat Valley, the Golden Triangle' geven ze een weergave van de kansen van internationalisering van het regioleren. Eric Holtslag meldt in zijn artikel dat hij het logisch vindt dat AOC Terra en Wellantcollege zich richten op vakmanschap in de regio en daarvoor ruimte zoeken voor deze 'derde leerweg' tussen de BOL en BLL in het mbo. Welk model hanteert AOC Terra voor regioleren in gebiedscoöperaties en hoe werkt dat in de praktijk? Michiel van Mil en Frans Traa beschrijven dat in hun bijdrage 'Model Terra: van Elema tot lerende regio'.

Na een derde serie korte interviews volgt het sluitstuk van dit boek. Het Manifest van Roel Schilt waarin hij de gekozen koers van ontwikkeling van 'school' naar 'hét regionale groene kennis- en praktijkcentrum' in Groningen en Drenthe toelicht, knelpunten en oplossingen benoemt en aangeeft wat hij van partners en politiek verwacht.

Durven en doen

Annemarie Moons en Astrid Berendsen

Fotografie Leonie Barnier en AOC Terra

Vanwege onze relatie met de landbouw zijn we als groene onderwijsinstellingen van oudsher meer dan ander onderwijs geworteld in de regio. Wij leiden burgers en professionals op die de samenleving van 2040 groen kleuren. Dat doen we door voortdurend aandacht te richten op de kracht en het belang van groen voor de wereld: zonder groen geen leven. Onze leerlingen, studenten en medewerkers zijn in staat om de kracht en eigen aard van groen productief te maken voor de samenleving. Zij hebben oog voor hun omgeving en hun medemens. Zij zijn een inspiratiebron voor de groene samenleving van 2040.

Maar de landbouwsector is aan het veranderen en daarmee ook de verhouding tussen opleidingen en de sector. De traditionele landbouw is kennisintensiever geworden en er zijn nieuwe kennisdomeinen bijgekomen. De drie spelers in de triple helix van onderwijs, ondernemers en overheid staan voor nieuwe, elkaar deels overlappende uitdagingen. Voor ons als groene scholen geldt op dit moment dat we onze publieke waarde onvoldoende hard kunnen maken. Onze taak is daarom onze opleidingen, werkwijze en organisatie ingrijpend te veranderen om de regio beter dan nu te kunnen bedienen. Dat vraagt om capacity building, intern en extern, kwalitatief en kwantitatief. Bovendien moeten we nieuwe verdienmodellen ontwikkelen, nu er minder extra (onderwijs)middelen beschikbaar komen.

Maar dat geldt ook voor lokale en regionale overheden en marktpartijen. Ook voor hen liggen er kansen om cross-sectorale vraagstukken vanuit de regionale arbeidsmarkt op te pakken. Samenwerking met het groene onderwijs kan de product- en diensteninnovatie bevorderen, de toegang tot regionale, nationale en Europese programma's gemakkelijker maken en het effect van leven lang leren vergroten. Structurele en geprogrammeerde regionale coöperatie in de triple helix laat nieuwe economieën ontstaan en daarmee ook nieuwe banen.

Ambitie

We willen ons doorontwikkelen tot internationaal georiënteerde innovatieve instellingen door ons nauw te verbinden met de regionale partijen en agenda. De focus op de verbinding met de (internationale) regio en ontwikkelingen creëert innovatie, een up to date curriculum en verankering van de samenwerking met het regionale en internationale bedrijfsleven en onderwijs. Kennisuitwisseling, regionale/internationale BPV en stageplekken, deskundigheidsbevordering bij docenten, mobiliteit en een verbrede mindset bij docenten en leerlingen is de spin-off van de betrokkenheid met de regio. De grote behoefte aan een nieuw verdienmodel wordt hiermee ook beantwoord. Acquisitie, nieuwe markten en bronnen van inkomsten aanboren en meer (leven lang leren) deelnemers zorgen voor onze continuïteit.

Ons einddoel is de ontwikkeling tot een internationaal georiënteerde innovatiekennisinstelling als onderdeel van de lerende netwerkstructuur tussen de partners in de regionale gouden driehoek. Wellantcollege organiseert zich in de urbane regio, AOC Terra in de rurale. We kiezen beide onze specifieke inhoudelijke focus, ingegeven door de regionale agenda's. Voor Wellant is dat food en water, voor Terra agro, food en groene leefomgeving.

Nationaal demonstratieproject

AOC Terra en Wellantcollege hebben de krachten voor een optimale aanpak gebundeld. We zijn het erover eens dat we meer moeten doen dan zo veel mogelijk projecten in de regio uitvoeren. In de zomer van 2014 hebben we een overeenkomst getekend voor een intensieve samenwerking van minimaal vijf jaar. We willen ervaringen en kennis uitwisselen en nieuwe kennis creëren voor de ontwikkeling van de flexibele school, voor lerende netwerkstructuren in de regio en voor het model van de Gebiedscoöperatie. We hebben deze ambities indivi-

duel verankerd in het Meerjaren Investerings Programma (MIP) en geven vorm en inhoud aan onze samenwerking vanuit de status als nationaal demonstratieproject dat inmiddels internationaal getransfereerd is.

Dat raakt alle niveaus: bestuurders en managers, maar ook teamleiders en docenten op locatie. Binnen en buiten de school realiseren we innovaties volgens een overeenkomende infrastructuur. Het gaat om best practice en next practice. Maar we willen ook samen bouwen aan een overdraagbare methode voor alle collega's in het groene onderwijs. Welke systeeminnovatie in de school is nodig om een flexibele, hybride school te worden en hoe halen we het grootste leerrendement uit regio-leren, voor de leerlingen, voor de docenten, de managers en natuurlijk voor de partners in de regio.

Regioleren 3.0

Onze scholen vormen een partnerschap met de ondernemers en overheden in de regio, maar ook met de groene en grijze onderwijsinstellingen. Deze coalitie houdt zich bezig met wat we bij gebrek aan een beter begrip maar 'Regioleren 3.0' zijn gaan noemen. Daaronder verstaan we drie gelijktijdige complexe vernieuwingen: lesgeven in de school en de regio, samen leren en werken in de triple helix op basis van de regionale agenda, en de school positioneren als strategische partner en brandpunt voor innovatie, nieuwe kennis en de toepassing in de praktijk.

De vernieuwingen die Regioleren 3.0 met zich meebrengt, zijn organisatie-overstijgend. Ze veranderen de verbanden tussen betrokken bedrijven, organisaties en individuen ingrijpend en ze kunnen alleen door alle partners samen gerealiseerd worden. Iedereen levert een bijdrage en iedereen heeft er baat bij. Via een nieuwe structuur, de gebiedscoöperatie, wordt een structureel samenwerkingsverband gerealiseerd. De horizon van Regioleren 3.0 omvat ook het buitenland. Voor onze scholen betekent dit dat we onze onderwijstaak behouden, maar onze programma's, werkorganisatie, onderwijsmethoden, lesroosters en voorzieningen flexibiliseren. Zo kan de school inspelen op de regio met haar inhoudelijke agenda en uitdagingen voor ondernemers, overheden en maatschappelijke organisaties.

Capacity building

Als groene mbo-scholen zijn we geworteld in de praktijk. Het model van de school als kenniscentrum in de gebiedscoöperatie brengt ons daarvoor steeds weer verrassende inzichten. We zijn daarom ook op zoek naar wetenschappelijke validering van wat wij tot nu toe gerealiseerd hebben en wat ter ontwikkeling staat. Belangrijk onderdeel is de vraag wat de rol zou moeten zijn van het management in dit transitieproces: de regie ligt immers bij bestuur en management: van college van bestuur via regiodirectie en managementondersteunende diensten tot de locatie- en teamleiders. Verandering van strategisch handelen vraagt om consistente herinrichting van meerdere bedrijfsprocessen (productdefinities, kwaliteitszorg, HRM, CRM). Daar willen wij leiding aan geven.

Naast de lerende relatie met de regio en de onderwijsinstelling en de vormgeving van een strategische lerende netwerkstructuur gaat het ons vooral om capacity building. Hoe kunnen we nieuwe externe ambities uit de regio vertalen in interne capaciteit (denk aan HR, verdienmodellen, resultaatverantwoordelijke teams, werkprocessen), structuren (zoals de curriculumcommissie, examencommissie etc.) en faciliteiten (gebouw, praktijkruimten, ICT, ondersteunende diensten e.d.).

We zijn bezig met de doorontwikkeling van een goede leerling-gerichte school naar de nieuwe school die zich heroriënteert op het regionale ondernemerschap. Daarmee hebben we geanticipeerd op de transitieopgaven in de wereld van groen middelbaar onderwijs. We willen op deze plaats graag Roel Schilt aan het woord laten, de scheidende voorzitter van het College van Bestuur van AOC Terra. "We geven richting aan ons handelen door te redeneren vanuit onze visie op leren en werken. Als rode draad voor de ontwikkeling van onze opleidingen nemen we het regioleren. Op deze wijze willen we een samenhangende structuur ontwerpen en onze opleidingen vormgeven in een duurzame beroepsgerichte leeromgeving – altijd in nauwe samenhang met onze regio. De rode draad van het regioleren geven we vorm in al onze processen van intake tot leven lang leren. Daarbij werken we vanuit flexibele kennisnetwerken waar we ons duurzaam mee verbinden in de regio. We doen dat om te komen tot

kenniscirculatie en om deelnemers optimale kansen te bieden op de arbeidsmarkt.”

Met deze woorden leidt hij het AOC Terra MIP 2013-2018 van AOC Terra in.

Durven ...

Deze visie wordt op en in de transitiegerichte interne processen en documenten binnen onze scholen als vertrekpunt gehanteerd. Beter doen is niet de oplossing. Anders durven en doen is noodzakelijk. De schoolorganisatie zal ingrijpend moeten veranderen om de regio te kunnen bedienen. Nieuwe, interactieve verbindingen organiseren; afgestudeerden afleveren die voorbereid zijn op leven lang leren; een gedeelde agenda met bedrijven en overheden organiseren.

Als groene onderwijsinstellingen voelen we onze verantwoordelijkheid. We moeten ons herpositionering in de regio, nieuwe verbindingen met de regio aangaan, ons management veranderen, onze docenten slimmer inzetten, onze studenten beter opleiden en met dit alles bijdragen aan een smart region. Daarvoor hebben we goede concepten uitgewerkt, maar de vertaling en verankering in de praktijk is nog niet helemaal duidelijk. Als groene scholen zijn we zoekende, maar juist daardoor ook koplopers. Die rol willen we pakken en waarmaken. Dat moeten we doen door gebruik te maken van de sterke punten van het groene kennissysteem. We willen de lessen uit verleden vertalen en transponeren naar de toekomst.

... en doen

Door onze aanpak en opbrengst werken we aan een nieuwe betekenis van groen bij de huidige en toekomstige professionals. Immers, groen is innovatief en heeft veel toekomstperspectief. Tegelijkertijd versterken we van ons eigen profiel. In onze visie heeft het mbo hierbij een bijzondere positie. Het is gericht op de vragen vanuit de regionale arbeidsmarkt. Tegelijkertijd dient het als ontwikkelings- en inspiratiebron voor talenten bij jonge mensen en als leeromgeving voor professionals. Daarvoor moeten we de toegevoegde waarde van het groene onderwijs voor de samenleving, en vooral de maatschappelijke waarde van het vmbo herkenbaarder maken en het toekomstperspectief voor mbo niveau 2 en 3 verbeteren.

Door onze missie en visie werken we mee aan oplossingen van maatschappelijke vraagstukken waar wij ons medeverantwoordelijk voor voelen. Als meest urgente vraagstukken noemen we hier de toekomstbestendigheid van onze samenleving bij de overgang van de ik-gerichte consumptie- en genotsmaatschappij waarin we vooral naar de overheid kijken om onze problemen op te lossen, naar een mensgerichte samenleving met maatschappelijke inbedding waarin we zelf onze problemen oplossen, daarbij zoveel mogelijk ondersteund door de overheid. Ten tweede nemen we de Nederlandse bijdrage aan het oplossen van groene vraagstukken op wereldschaal mede voor onze rekening. Het gaat daarbij om het wereldvoedselvraagstuk, het beheer van (drink)water, de schaarste aan grondstoffen en energie, klimaatverandering, de druk op natuur en milieu (met name in de stad) en het niveau van dierenwelzijn. Ten derde is er nog het vraagstuk van de demografische krimp en de trek naar de stad. Wij werken met studenten, leerlingen en bedrijven aan oplossingen die het stedelijk veld, dus het platteland én de stad, aantrekkelijk, gezond en leefbaar maken en houden.

Annemarie Moons is voorzitter College van Bestuur Wellantcollege

Astrid Berendsen is lid College van Bestuur Onderwijsgroep Noord